

Selles numbris

- Metsalooline päev Tartus
- EMÜ aastal 2005
- EMÜ juhatuse ja volikogu koosolekud
- Kirjakast
- Teenekas metsamees - T. Vahar
- Juubelid

Metsalooline päev.

Metsalooline päev

11. novembril toimus Tartus Metsamajas metsalooline päev, millega tähistati Eesti riigimetsanduse aastapäeva.

Avasõnad lausus Eesti Metsaseltsi president Kaupo Ilmet, mälestati lahkunuid - N. Mei, J. Pidim ja V. Soosaar.

Keskkonnaminister hr. **V. Reiljan** tegi ülevaate olukorrast riigis. Ta ütles, et metsandus on jõudnud uue verstapostini. Ebaseaduslikud raied on jäänud taluvuse piiresse. Metsandusest on palju teadjaid ja arvajaid. Metsaseaduse poliitiliseks ülesandeks peab minister erametsanduse stimuleerimist, kuid see on põhjustanud palju juriidilisi vaidlusi. Metsandusest peab kujunema maaelu telg, erametsa raha juurde tuua on võimalik. Noorendike maamaksust vabastamisele on omavalitsused vastu, seetõttu oli vaja leida kompensatsioonimehhanism.

Metsamehed on sitked mehed, metsaistutamist tehakse kindla usuga, et seda on vaja. Riigimetsamehi on nüüd selekteeritud palju, RMK on inimlik, kuid õiglane ja karm! Riigimetsas enam pole poe taga magajaid ja autoga läbi jõe sõitjaid!

Keskkonnaseisundist lähtuvalt oleme nagu paadis, kliimamuutused teevad meid murelikuks. Inimene peab uskuma, mis talle teatatakse. Oleme CO₂ tootmiselt maailmas ühe inimese kohta esikohal. Säätva Eesti 21

eesmärgiks on jätkusuutlik sotsiaalsfäär, ökoloogia ja majandus, Eesti puhul ka kultuuriruumi ja keele kaitse. Eesti keel hakkab hääbuma, ei ole enam aukohal! Me peame ennast siiski võrdlema Venemaaga, Valgevenega ja Moldaaviaga, kuid me teeme seda Saksamaaga, Rootsi, Norra ja USA-ga. Kui tahame lendu nautida nagu kotkad, peame muutma finantsparadigmat ja tegema investeeringutele kiirendust.

Riigimetsanduse hetkeolukorrast tegi ettekande metsaosakonna juhataja hr. **E. Kosenkranius**. Raied on vähenemas, praegu raiume umbes 10 milj. tm/a., uuendamine kasvab, metsandus saab toetusi. Metsataimede kättesaadavus on siiski probleemiks, taimi peaks sisse ostma! Ebaseaduslike raiete ja ebaseadusliku puidukaubanduse kahjud vähenevad. Summad toetusteks on suurenenud, 2005. aastal olid arenduse ja koolituse toetus 7,5 milj. Meie majandus on teeninduskeskne, loodusvaradel on stabiliseeriv roll. Meie metsad ja maastik suudavad korvata teiste riikide kõrgemat elatustaset ja selle kaudu vähendada ajude äravoolu. Metsanduse arendamisel peab arvestama loodusressursi ja maaelu arengut. Juba praegu on vaja mõelda põlevkivijärgsele energeetikale! EL toetused põllumajandusse on 100 korda suuremad kui metsamajandusse (vastavalt 1,2 milj. ja 10,6 milj.).

Kuhu oleks vaja investeerida:

- metsade majandusväärtuse parandamisse
 - kahjustatud metsade taastamisse
 - uued tooted, tehnoloogiad
 - innovaatiivse lähenemisviisi edendamine (era- ja avalik partnerlus)
 - maakorraldus, maakodudele juurdepääs
 - elulaadi säilitamine
 - turism (infopäevad, viidad, väikemajutus)
 - NATURA alalt saamata jäänud tulude hüvitamine
 - täiendavate keskkonnakaitsekohustuste kulu ja saamata jäänud tulu hüvitamine.
- Eesti Maaülikooli metsandus- maaehitusinstituudi direktor hr. **P. Kaimre** tutvustas uuendusi metsanduse õpetamisel.
- Instituudis on toimunud muudatused ning on moodustatud järgmised osakonnad :
- * ökofüsioloogia
 - * metsabioloogia
 - * metsakasvatuse
 - * metsakorraldus
 - * metsatööstus
 - * geomaatika
 - * maaehitus
 - * veemajandus

Eesti Metsaülemate Ühingu aastal 2005

Eesti Metsaülemate Ühingu jaoks on olnud möödunud tegevusaasta suhteliselt rahulik.

Põhiliselt on tegeldud oma siseprobleemidega. Vähendamaks oma tegevuskulusid, vahetas ühingu oma suurema kontoriruumi väiksema kontoriruumi vastu sealsamas kohas - Rõõmu teel. Tegevuskulude vähendamise eesmärgil koondati ka asjaajaja – raamatupidaja ametikoht. Ühingu raamatupidamise ja asjaajamise korraldamiseks on sõlmitud töövõtuleping.

Ühingu üheks oluliseks tegevusvaldkonnaks on olnud endiselt traditsioonilise Metsakalendri ja ajalehe „Sõnumid” väljaandmine. Kalender on rahva hulgas üsna populaarne ja lisaks on läbi selle meil võimalus ennast teadvustada. Seetõttu on plaanis kalendri väljaandmist jätkata. Tore on siinjuures ka see, et igal aastal osaleb metsakalendri fotokonkursil järjest rohkem fotograafe meie endi metsameeste hulgast. Konkursil osalivate fotode tehniline ja kunstiline tase on nii hea, et järjest raskem on komisjonil välja valida kalendrisse minevaid töid. Tahaks siinjuures tänada kõiki, kes oma fotosid konkursile saatsid. Enamus Teie töid vääricksid kalendrisse panekut, kuid kahjuks on aastas ainult kaksteist kuud. Tulevikus võiks mõelda konkursilt väljajäänud töödest lausa mingi näitus korraldada.

Enne suvist üldkogu sai valmis meie ühingu kodulehekülj internetis. See võimaldab parandada info edastamist oma liikmetele ja meie tegevuse tutvustamist laiemale avalikkusele. Info uuendamise kohustuse siin on enda peale võtnud Andres Sepp **Kodulehekülje aadress on www.hot.ee/emu**

EMÜ on Elor Ilmeti osavõtul osalenud ka uue metsaseaduse väljatöötamise töörühma töös. Tuleb ainult loota, et riigikogu suudab uue metsaseaduse ka 2006. aastal vastu võtta.

Traditsiooniliselt osales Eesti Metsaülemate Ühingu esindus Balti metsaseltside konverentsil, mis seekord toimus Leedus-Palngas. Konverentsi seekordseks teemaks oli ”Metsade majandamise probleemid kaitstavatel territooriumidel”. Kõige rohkem jäi siit meelde Leedu Põllumajanduse Akadeemia professori Eduardas Repšase põhjalik ettekanne, mis käsitles puhkeväärtusega metsade väljavalikut ja erinevate aspektide arvestamist puhkemetsade majandamisel. Väga huvitav oli teise päeva ekskursioon Šventoi metskonna poolt rajatud lapse ja täiskasvanu metsanduslikule õpperajale. See üllatas oma originaalse lahenduse poolest. Ül-

latas ka see, et vaatamata Leedu säilinud endisele „nõukogude” aegsele riigimetsandussüsteemile on väidetavalt Leedu metsandussektori keskmised palgad teisel kohal riigis finantssektori järel.

Üheks olulisemaks ettevõtmiseks mööduval aastal tuleb pidada ka EMÜ eestvedamisel ja erametsateenijate ühingu „Hong” ning Roosa metskonna kaasabil mäletsuskivi rajamist ja avamist kauaaegsele Roosa metskonna metsaülemale ja pikaaegsele EMÜ esimehele Vello – Taivo Denksile. Mäletsuskivi rajamise idee tekkis EMÜ-s, selle teostamisel tegid põhitöö Agu Palo ja Indrek Karolin. Suure tänu neile selle töö eest.

Teatavasti on Eesti Metsaülemate Ühingu üheks eesmärgiks oma liikmete huvide ja õiguste esindamine ja kaitsmine. Seetõttu on endiselt jätkunud EMÜ juhatuse kohtumised RMK peadirektori ja metsandusdirektoriga. Tuleb siin kohe öelda tunnustavalt, et peadirektor hr Ülo Viilup ja metsandusdirektor hr Raivo Võlli on oma tiheda töögraafiku kõrvalt alati leidnud aega meiega kohtumiseks. Põhiteemadeks on olnud eelkõige RMK-ga ja metskondadega seonduvad probleemid.

31. augustil toimunud kohtumisel lepitati kokku järjekordsete metsaülemate päevade vorm ja arutatavad teemad. Samuti jõudisime kokkuleppele, et metsaülemate päevadel tõusetunud probleemidega tegeledakse edasi. Otsustati moodustada nn redaktsioonikomisjon, kes püüab vormistada reaalseks otsuseks, kuidas me oma probleeme edasi lahendame. Paraku ei ole aga kõik nii läinud nagu kokku lepitati. Kui ettekannete teemad vastasid enam-vähem sellele, mis kokku oli lepitatud, siis mingit komisjoni küll senini kokku pole pandud, kes antud probleemidega edasi tegeleks. Kahju kui kõik hakkab minema sama moodi nagu varasematelgi päevadel- metsaülemal oma ettekannetes toovad välja küll probleemid, mis metskondade tegevust takistavad, aga mingeid lahendusi ei tule. Mäletame ju kõik väga selgesti eelmistest päevadest Tõnis Kase ettekannet uute arvutiprogrammide juurutamise vigadest ja puudustest metskonna seisukohalt lähtuvalt. Kui palju selles ettekandes tehtud ettepanekuid on arvestatud, teameist igauks.

2005. a üheks suuremaks sündmuseks oli mäletsuskivi avamine Vello-Taivo Denksile.

Foto Priit Kask

Selle aasta ühingu tegemistest rääkides ei saa mööda minna 11. juunil toimunud Eesti Metsaülemate Ühingu üldkogust. Kuus aastat ühingut juhtinud Elor Ilmet jäi oma otsusele kindlaks ja pani ameti maha. Alles praegu hakkab aru saama selle töö mahust ja vastutusest, mida ta tegi. Oskan hinnata seda suurt tööd, mida Elor on teinud ühingu juhtimisel. Ta oskas juhtida ühingut väga tasakaalukalt ja läbimõeldult. Kõik juhatuse otsused on tehtud ühiste arutelude tulemusel, nii öelda konsensusel printsiipi arvestades. Kui aga keerulistel aegadel tegi ühingu üsna olulisi otsuseid, esindas ta kindlalt ühingut, kartmata et need otsused oleksid võinud teda ametikohast ilma jätta.

Täna Sind, Elor, veelkord kõigi ühingu liikmete nimel kõige senitehtu eest ja loodan Sinu töhusale abile edaspidigi.

Erksaid mõtteid, aktiivset tegevust ja teravist ning kordaminekuid uuel aastal kõigile ühingu liikmetele soovides

KAAREL TIGANIK,
EMÜ esimees

EMÜ juhatus ja volikogu koosoleku protokoll

Tartu
31. oktoober

Koosoleku avas EMÜ juhatusesi-
mees K. Tiganik, kes tervitas juhatusi ja
esmakordselt koos olnud uut volikogu
ning soovis töötatet, aktiivsust ja häid
mõtteid.

K. Tiganik tutvustas koosolijatele
EMÜ-le saanud Kaarma vallavalitsuse
kirja, kus taotletakse endise Kuressaare
metsaülem G. Shitikovi (1887 - 1945)
mälestuse jäädvustamise toetamist. Met-
saülem hukati eriti jõhkralt, ta seoti elusalt
okastraadiga männi külge ja pandi siis põ-
lema. Vallavalitsusel on plaanis metsaüle-
ma hukkamiskohale panna mälestuskivi,
ehitada juurdepääsutee ja paigaldada
stend.

Koosolek otsustas valla projekti toeta-
da 5000 krooniga.

E. Ilmet tutvustas Eesti Metsaseltsi vo-
likogu koosoleku otsuseid. 2006 a. metsa-
nädal otsustati korraldada hiljem, 8-14
mail. metsanädala juhtmõtteks on puu ja
puidu igakülgne kasutamine. Metsanäda-
lal peaks tegelema lastega ning seda ka
ajakirjanduses kajastama! E. Ilmet tutvus-
tas ka metsaseltsi arengukava ja kutsus
üles EMÜ liikmeid aktiivselt osalema Bal-
ti metsaseltside konverentsist Ventspilsis

2006. a. septembri alguses ja 11. novembril
riigimetsanduse aastapäeval metsamajas.

P. Salum teavitas metskonna, rohelis-
te, keskkonnateenistuse ja politsei vahelisi
probleeme looduskaitse küsimustes.

A. Koll tegi ettepaneku tugevdada sidet
metsandusveteranidega, erumetsaülemate
ühinguga "Hong".

R. Kiisler tutvustas 2006 aasta eelarve
projekti:

Tulud	trükised	115 000 kr
	ajaleht	50 000 kr
	muud	5 000 kr
	<i>kokku</i>	<i>170 000 kr</i>
Kulud	palk	20 000 kr
	sõidukulu	25 000 kr
	kantselei, majandus	30 000
	trükised	67 000
	ajaleht	15 000
	muud	13 000
	<i>kokku</i>	<i>170 000</i>

EMÜ on mittetulundusühing ning ku-
lud ja tulud on seega tasakaalus!

R. Kiisler jagas metskondadele EMÜ
kalendrid ning teavitas volikogu liikme-
maksu võlglastest. Suurimad võlglastel on

O. Etverk ja M. Talijärvi.

EMÜ volikogu otsustas:

1. Toetada Kaarma vallas mälestuskivi
paigaldamist endisele Kuressaare metsaü-
lemale G. Shitikovile. EMÜ avaldab oma
ajalehes ülevaateid ka teiste metsaülema-
te saatusest ning kavandab nende mälestu-
se jäädvustamist.

2. EMÜ kirjastab nõukogudeaegsete
metsaülemate mälestusi-meenutusi ning
ootab kaastöid 01. juuliks 2006. Tehakse
koostööd erumetsaülemate ühinguga
"Hong".

3. Osaletakse aktiivselt 2006. a. metsa-
nädalal ning korraldatakse metsaüritusi
lastele.

3. Alustatakse EMÜ arengukava koos-
tamisega.

4. Korraldatakse ümarlaud Eestimaa
roheliste esindajatega, et arutada loodus-
kaitse küsimusi metskondade tasandil.

5. Korraldatakse EMÜ volikogu jaht
2006. a. jaanuaris ning kutsutakse kokku
EMÜ üldkogu 2006. a. juunis.

Koosolekut juhatab K. Tiganik

Protokollis P. Kask

EMÜ juhatus ja volikogu koosoleku protokoll

12.12.2005 Tartus

Päevakord:

1. Metsakalendrite müük
2. Ajalehe Sõnumid toimetamine
3. Kohtumine EMS esimehe K. Ilmeti-
ga ja ühingu "Hong" esimehe E. Jürmaniga
4. RMK suhted rohelistega. RMK met-
samajandusdirektor R. Võlli

1. **R. Kiisler** andis ülevaate metsaka-
lendrite müügist. Müük on olnud edukas,
järele on jäänud üksikud kalendrid. Aluta-
guse metskonnale enam ajalehte ja arvet
mitte saata.

2006 a. eelarvesse planeerida liikme-
maksu laekumisi 18 000.

2. Sõnumite toimetajalt laekus avaldus
sõidukulude kompenseerimise kohta. Ju-
hatus otsustas avalduse rahuldada.

3. EMS president **K. Ilmet** tegi ettepa-
neku EMS, ühingu "Hong" ja EMÜ poolt
ühiselt korraldada metsanduslike mäles-
tuste (lugusid metsaradadelt) kogumist.
Mälestused saata 01. juuliks hr. T. Meika-

rile ning need avaldatakse Metsaalmanah-
his või eraldi kogumikus. E. Jürman tegi
ettepaneku EMÜ-le ühineda Hong-i met-
sandusliku ekskursiooniga.

4. **R. Võlli** tutvustas RMK ja roheliste
vaheliste kohtumiste teemasid. Põhilised
etteheited roheliste poolt on seotud metsa-
kuivendusega. RMK-l polevat kindlat stra-
teegiat, mida rakendada. R. Võlli teatas, et
strateegia on valminud, kuid rohelised ei
teinud kahjuks ühtki parandusettepanekut.
Rohelised nõuavad kuivendussüsteemide
rekonstrueerimise lõpetamist, kuna see
muudab loodust ning kahjustab eelkõige
kõrge loodusväärtusega alasid. RMK on
seisukohal, et maatulundusmaa on ette
nähtud metsa kasvatamiseks. RMK tugi-
neb oma väidetes uuringutele (J. Pikk, L.
Reintam), kuid rohelised ainult arvamuste-
le. Siiski ehitatakse Laeva metskonnas
kraavile tamm ette, kraavi kinniajamise
nõuet otsustas RMK mitte täita. Põlluma-
jandusministeerium ennustab aastateks
2011-2015 kõigi aegade kõige kõrgemat
veeseisu, seega kuivendusega tegelemine

on aktuaalne.

Tudu metsaülem **A. Saapar** teatas, et
suvel toimus Tudu metskonnas metsakui-
venduse 55. aastapäeva tähistamine, kuid
rohelised seal esinemisvõimalust ei kasu-
tanud. Meil on küllaldaselt kaitsealasi ja
kaitsemetsa, roheliste surve tulundusmet-
sale on põhjendamatu. Kraavide kinniaja-
mine ei taasta endist olukorda, mets seal
lihtsalt hakkub!

R. Võlli soovitas EMÜ-l selgitada met-
sa majandajate seisukohti ning kindlasti
kaasata ka J. Shults.

Koosolekul arutati ka RMK struktuuri-
muudatusi. **R. Võlli** avaldas arvamust, et
suuri muudatusi pole vaja, kuigi väikesi
metskondi on vajadus liita, ka metsaülema
pensioneerudes võib toimuda metskonna
liitmine või jagamine. 19. detsembril toi-
muvast RMK nõukogu koosolekust tuleb
ka pressiteade.

Koosolekut juhatab K. Tiganik

Protokollis P. Kask

Metsalooline päev

(Algas 1. lk)

Instituudis on loodud metsakasvatuse, metsakorralduse ja metsatööstuse professuurid. Momendil töötab instituudis 57 töötajat, kuigi töökohti on 37. Riigi tellimus on 14 üliõpilast metsamajanduse erialal, 14 üliõpilast metsatööstuse erialalt, loodusvarade kasutamise ja -kaitse erialal 11 üliõpilast. õppida soovijaid on jätkunud, kõigil erialadel on konkurss.

Instituudi teadustöös on rakendunud järgmised baasuuringud:

- puude stressitaluvuse ökofüsioloogilised alused
- looduslikud häiringud ja inimtegevuse mõju metsaökosüsteemidele
- metsa säästlik majandamine
- puidu formeerumine, selle omadused ja kasutamine.

Lepingulises korras tellivad veel teadustöid Haridus- ja teadusministeerium, Keskkonnaministeerium, Põllumajandusministeerium, Kaitseministeerium, metsandusli-

kud organisatsioonid. Organisatsiooni püsivust toetab stabiilne rahastamine.

Rahvusvahelist koostööd tehakse IUFRO-ga, Euroopa Metsainstituudiga, Rootsi Põllumajandusülikooliga, Balti riikide metsateaduskondadega, IKEA-ga jt. -ga.

Arengukava (aastani 2010) eesmärkideks on instituudil hariduse eelistamine teadusele, koostöökoja moodustamine ja prioriteetsete uurimisvaldkondade määratlemine.

Emeriitprofessor I. Etverk analüüsis 1935.a. metsa majandamise juhendit. Sellest ettekandest selgus, et taitetööde hooaeg oli siis 01.09-01.05, tõsise vajaduse korral lubati ka suvel raiuda. I. Etvergi arvates pole uurinud, mis tõestaksid suvel raiutud puidu vähemvastupidavust. puuseemneid võis juhendi järgi raiuda ainult oma metskonnast, istutusmaterjali kasvatati kõikjal ise, seemnete külvinorm oli määratud vastavalt idanevusele. Puid hooldusraiele ette ei märgitud, kuid raiet teostati metsaametnike juhendamisel,

täiusi ei kasutatud. metsakuivendust uuriti sel perioodil suhteliselt vähe.

Enne sõda usaldati väga palju metsaülemate teadmisi ja oskusi. Süsteemi hierarhia oli rangelt paigas, seda väljendas munder. Mundriga ei tohtinud minna alaväärtuslikku kõrtsi. Hr. metsaülema poole pidi pöörduma valvelseisangus!

Eesti Erametsaliidust tegi ettekande A. Varblane, EMÜ-st K. Tiganik (vt. EMÜ 2005 aastal) ning Metsaüliõpilaste Seltsist M. Männiste.

I. Etverk esitles raamatut "Taasiseseisvunud Eesti metsapoliitika ja -seadusandluse kujunemine" ja T. Meikar "M. Margus - Eesti metsanduse suurmeheid.

Metsalooline päev lõppes "Forestalia" kontserdiga ja ühise teelauaga.

PRIIT KASK

Tähelepanu!

Eesti Metsaselts, Eesti Metsaülemate Ühing ja erumetsateenijate ühing "Hong" koguvad metsaloolisi mälestuskirjutisi metsast, metsandusest ja metsameestest.

Kirjutised palume saata priit.kask@rmk.ee või Erastvere metskond, Kanepi vald, 63101 Põlva maakond 01. juuliks 2006.

Kirjutised avaldatakse metsaalmanahhis või eraldi kogumikus.

Kaupo Ilmet Eesti Metsaselts
Kaarel Tiganik Eesti Metsaülemate Ühing
Eino Jürman Hong

Kirjakast

Metsaülem G. Shitikovi saatusest

EMÜ-le saabus kiri Kaarma vallavalitsusest, kus palutakse abi Kuressaare metsaülema G. Shitikovi mälestuse jäädvustamiseks mälestusmärgi püstitamiseks.

Avaldame siinkohal pr. U. Kirsi kaaskirja G. Shitikovist.

Me eestlased oleme põliste metsaelanike järglased. Puud olid kõikjal meie ümber, saatjaks kogu elu, sünnist surmani. Paljude põlvkondade pärandina on Eesti suurima rikkusena hooldatud metsad. Traditsioonid metsakasvatuses ja hoolduses on kandunud edasi põlvkondade kaupa.

Austuses traagiliselt hukatud Saaremaa metsaülema Grigori Shitikovi vastu arvan, et peaks panema tema hukkamiskohale mälestuskivi. Tal hauda ei ole, ta põletasid nõukogude sõjaväelastele elusalt suure männi külge okastraadiga seotult 1945.aasta hilissügisel. Hukkamiskoht on Laadjalast Kaarma poole viiva vana tee ääres. Mänd mäletab tema sisse kasvanud okastraadi ja tüvesse lõigatud risti näol.

Grigori Shitikov sündis Kuressaares 12.

juulil 1887.a. Tema esivanemad põlvnesid Venemaalt, Arhangeliskist. peale Kuressaare Linnakooli lõpetamist omandas ta kõrgema metsandusliku hariduse Lissino Metsainstituudis. Seejärel töötas ta kogu aeg Saaremaal metsaülemana. Grigori Shitikov oli eestimeelne mees ja tegi oma tööd südamega. Ta oli rahulik, kindlameelne, aus ja huumorimeelne mees.

1944. a. kui paljud Shitikovi tuttavad metsatöötajad põgenesid Nõukogude vägede eest välismaale, kutsusid nad ka Shitikovi kaasa, kes aga oli naljatamisi öelnud, et tal pole karta midagi, omad tulevad. Nagu Saksamaal öeldakse, iga ütlemine pole ütlemine, tuleb endale tagasi.

1944.a. töötas G. Shitikov edasi metsaülemana Kuressaare metskonnas. sageli kutsuti teda sõjaväelastele metsa välja andma. metsakasvatjana oli talle vastumeelt puude mahasaagimine rinnakõrguselt. Ta oli ka korra keeldunud metsa välja andmast, öeldes, et enne võtke need meetrised kännud maha, siis minge elava metsa kallale. Võibolla ta suhtles "omadega" vabamalt, valdas ta

ju vene keelt.

1945.a. hilissügisel pimedal ajal kuulsid Laadjalas Saadu talu inimesed neist 200-300 m kauguselt suurt venelaste kisa ja lõkketuld, mis kestis hilisööni. Teisel päeval läks saadu talu perepoeg, 15 aastane Albert Põldniit koos teise poisiga seda kohta vaatama. Nad leidsid puu alt tuhahunniku, selles okastraati, seda ka puu ümbert. Tuha seest leiti luid, raudrahasid, kuldsõrmuse, mille sees oli G. Shitikovi abikaasa Margareta nimi. G. Shitikov jäi kadunuks. Siiani pole perekonnaseisuametis tema surma kohta mingeid andmeid.

Mälestuskivi panemist pooldavad G. Shitikovi kasupoeg Arvo Völma ja ka maaomanikud L. ja V. Põldniit.

U. KIRSS

M. Marguse andmeil G. Shitikov arreteeriti 1945.a., nähtavasti suri "töötlemisel" (mis polnud kohe ette nähtud). Laip põletati metsas. Hiljem öeldi, et lasti maha põgenevate metskatsel. (Toim. märkus).

Teenekas metsamees

Toivo Vahar

Toivo Vahar – üle 30 aasta metsandusjuhina Saaremaal. T. Vahar sündis 10. detsembril 1940. aastal Tallinnas isa Arvo ja ema Armilde Loontine pojana. Aeg ei soosinud lapsepõlve – suvel oli olnud nn juunipööre, järgneval aastal puhkes Saksa-Vene sõda, toimus mitu võimuvahetust, teistlaadi väärtushinnangutega ja harjumate tegevusprintsipiidega. Toivo isa oli olnud iseseisva Eesti üks võimutugi – Eesti Vabariigi piirivalvur. Veidi hiljem, muutunud olukorras, tuli oma sõjaväelise ettevalmistuse tõttu (Tallinnas Tondil Ühendatud Sõjakoolis) täita ka korralvuri funktsiooni. Sellega seoses sattus isa peale sõda Nõukogude ajal repressiooniohvriks. Ema pedagoogina sai väga hästi aru hariduse tähtsusest ja tegi seepärast lausa üliinimlikke jõupingutusi, et anda pojale hea haridus.

Toivo lõpetas 1959. aastal Lihula Keskkooli ja 1965. aastal Eesti Põllumajanduse Akadeemia Tartus metsamajandusinsenerina. Diplomitöö oli vägagi aktuaalne Vihterpalu metskonna põlendike metsastamisest.

Esimesed praktilised töökogemused omandas ta kodumaakonnas Läänemaa Metsamajandi Vihterpalu metskonna abimetsaülemena (1965-1966) ja sama metsamajandi metsakasutusinsenerina (1966-1970).

1970. aastast uue sajandi (ja aastatuhande) alguseni on ta seotud olnud Saare maakonna metsanduse juhtimisega, nii siis vähemalt 30 aastat. 1970. aastal edutati ta Saaremaa Metsamajandi peametsaülemaks väljapaistva direktori H. Vaiti kõrval. 1988-92 s.o metsamajandi eksisteerimiseni oli ta Saaremaa Metsamajandi direktor. Edutamise taga oli minister H. Teder.

Direktorina tuli tal metsamajanduse ja looduskaitse kõrval tegelda ka metsa- ja puidutööstusega. Nii on temaga seotud isegi mööblitööstusettevõtte ellukutsumine. Palju tähelepanu tuli pöörata tänase metsatehnika baasi soetamisele ja arendamisele. Selleks oskas ta leida ka

Toivo Vahar.

head koostöölisel.

Juba peametsaülemena sai talle raskeks proovitööks 1960ndate lõpuaastate tormikahjustuse likvideerimine ja uue metsapõlve asemele rajamine.

Direktorina aitas kaasa metsataimekasvatuse vajalikule tasemele viimisele ja loolade ning loometsade majandamise parandamisele. T. Vahari tegevusega Saaremaal on seotud 260 km heade metsateede ehitamine ja soliidse hulga metsaparandustööde organiseerimine.

Omaette suur ettevõtmine oli töötajate töö ja elutingimuste parandamine – 12 uue metsakordoni ehitamine ja kordonite kapitaalne remontimine, korterite muretsemine linnas (koos veetrasside ja kanalatsiooniga väljehitamise).

Tähelepanelikult on ta jälginud, et metsade majandamisel peetaks võimalikult kinni majanduskavast ning ühtki majandust ei kasutataks üle ning metsaraie ja –kultiveerimine oleks mõistlikus tasakaalus.

Kui Eesti Vabariigi taasiseseisvumise järel alustati suurte reformidega, mis tõi kaasa maakondlike metsandusasutus-

te muutumise ja alluvussuhete muutumisi, oskas ta uutes tingimustes hästi kohaneda. Täiesti uue maakondliku asutuse – Saaremaa Keskkonnateenistuse asutamisel sai ta selle juhataja asetäitjaks (2000- juuni 2001) ja edasi (2001. aasta keskelt) metsanduse ja keskkonnakorralduse peaspetsialistiks.

T. Vahar koos Leo Filippoviga algatas Saaremaa kadastike korralduskava tellimise, millega selgitati nende parema majandamise ja säästliku kasutuse küsimusi.

Huvitav oli ta ettevõtmine 1999. aasta lõpust, tellida Saaremaa metsandus- ja looduskaitsekroonika Eesti Vabariigi ja järgnenud muutuste ajast 1918-44, ENSV perioodist 1945-91, taasiseseisvunud Eesti Vabariigi aastaist 1991-2003 (koos kõiki kolme perioodi hõlmavate mõnede ülevaadetega). Ise aitas ta metsandus- ja looduskaitsetöötajailt biograafilisi lähtematerjale saada ja muretses hiigelsuure hulga fotosid. Kirjalik materjal on kolmes köites (a 2 eks.). Fotomaterjaliga on palju tegemist.

T. Vahar on olnud hea metsandus- ja looduskaitsejuht, kes on osanud probleemidele loominguliselt läheneda ja kollektiivi innustada üksmeelsele tööle. Teda on mitmeti esile tõstetud sh on ta saanud ENSV eesrindlase nimetuse ja kaks ülemnõukogu aukirja.

Hobidest nimetagem aiatööd, matkamist, jahti, kuid ka ehitustegevust. Nooruses oli spordimees ja paistis silma kergejõustiku viievõistluses, osales ka pallimängudes.

T. Vahar on abielus, abikaasa Eha on kaubandustöötaja. Peres on kaks tütar: Enel (1973) ja Merli (1978). Mees ise on energiline kuid heasoovlik, abivalmis ja üldse mõnus inimene.

2005. aasta on talle suure juubeli (65) aastaks.

Palju jõudu eelolevaks, sest ideid ja tegemisi on tal veel hulgi.

MALEV MARGUS

Lui Kunnus – 55

Lui on sündinud Valgamaal Öru külas. Keskkooli lõpetanud Tsirgulinna.

Õppis EPA-s, mille lõpetas jaanuaris 1975. Töötas seejärel Lääne-Virumaal, Uhtna kolhoosi metsaülemana. 1986 aasta sügisel asus Lui Kunnus tööle Kaarepere sovhoostehnikumi õppedirektori ametkohale. Sellel töökohal töötas ta kuni 1990 aasta kevadeni. Luual on Lui töötanud veel metsaülemana ja puukooli juhatajana. Seejärel on ta olnud tegev puiduvarumisel, töötades enne metsakorraldusse tulekut AS Almes tegevdirektorina. Lui peres on viit tublit last ja pereema Reet töötab õpetajana. Pere elab oma majas Kaareperes.

Lui on väga nõudlik ja töökas, ükski ettevõtmine ei käi tal üle jõu. Luil on väga suured teadmised puudest ja ka rohttaimedest.

Spordimehena oli ta tuntud õpingute ajal EPA-s ja hiljemgi.

JÜRI KOORT

Madis Sõukand – 50

28. oktoobril tähistas oma tõsist juubelit Aimla metskonna metsnik Madis Sõukand.

Huvi metsanduse vastu viis Madise õppima Eesti Põlumajanduse Akadeemiasse. Juba õpingute käigus alustas Ma-

dis oma metsamehe teed tollases Kaansoo metskonnas metsnikuna.

1979.a. pärast akadeemia lõpetamist suunati mees Parika metskonda metsaülemana kohusetäitjaks ja seejärel juba Parika metskonna metsaülemaks.

Madis juhtis edukalt metskonna töid ja tegemisi 17 aastat. Nende aastate sisse mahtusid nii teede planeerimine ja ehitus, tööd metsakuivendusega. Palju energiat kulus uue metsapõlve rajamisele ja "Taani Projektile".

1997.a. liideti metsandusreformi tulemusena Parika metskond Aimla metskonnaga ja alates sellest ajast töötab Madis Aimla metskonnas metsnikuna.

Madis on tubli ja töökas mees, oma ala tõeline asjatundja. Tema peres kasvab kaks poega, kellest üks käib isa jälgedes ja omandab metsanduslikku haridust.

Sõbrad tunnevad Madist kui kirgliku jahimeest. Samuti on teada-tuntud tema hea huumarisoos ja mahlakad jutud.

Ühiselt soovime Madisele tegusaid aastaid, teravat silma ja jätkuvat optimismi.

Sõbrad ja töökaaslased
Aimla metskonnast

Karl Ruukel – 55

13. novembril tähistas oma 55. sünnipäeva staažikas Lodja metskonna metsäülem Karl Ruukel.

Karl on sündinud Pärnumaal Kilingi-Nõmme linnas, kuhu ta on oma kodukoha loodust armastava inimesena paikseks jäänud tänaseni.

Karl on töötanud riigimetsanduses kogu oma senise töömehe-elu. Tema isagi töötas Kilingi-Nõmmel Maranal metsapunkti juhatajana.

1969. aastal peale edukat Kilingi-Nõmme Keskkooli lõpetamist otsustas ta õpinguid jätkata Tallinna Polütehnilises Instituudis, kuid õppima mindud eriala tundus noorele mehele mittesobiv ning seetõttu stuudiumi pooleli jättes, tuli minna kutsutud aega teenima Nõukogude Armeesse. Peale sõjaväge tekkinud huvist looduse ja seal kõige toimuva vastu, otsustas ta hoopis metsanduse kasuks ja läks õppima Eesti Põllumajanduse Akadeemiasse, mille lõpetamise järel töötab ta alates 1. märtsist 1977. aastast Lodja metskonna metsäülemana.

Oma töödes ja tegemistes on Karl alati täpne ja korrektne. Kohusetundliku metsa-

mehena on ta töötanud oma põhitöö kõrvalt ka mittekoosseisulise hooldusraieteinspektorina, andes sellega oma panuse metsade heale käekäigule. 1990. ndate aastate esime-

ses pooles, kui toimus metsamajandite lagunemine, võttis ta oma hoole alla endise Kilingi-Nõmme Näidismetsamajandi tee-ehituskolonna, andes sellega oma märkimisväärt osa lähiümbruse metsateede hooldamise ja uuendamisse. Kilingi-Nõmme ümbruse metsade teedevõrku peetakse Eestis üheks parimaks.

Karl on osanud hästi säilitada ja korras hoida muinsuskaitsealisel väärtustatud Lodja Postijaama, kus paiknebki praegune metskonna kontor.

Hobi korras tegeleb juubilar jahinduse ja fotograafiaga. Kilingi-Nõmme linnaserva on ta rajanud endale ja oma perele ilusa kodu, kus suur osa töövälistest ajast kulubki kodumaja ja -aia kaunimaks muutmisele.

Karl on aktiivne ka kohalikus ühiskonnaelus. Saarde valla Volikogus osaleb ta tänavu juba neljandat koosseisu.

Soovime Karlile palju õnne, tervist ja jõudu ka edaspidiseks!

Kolleegide nimel Surju metskonna metsäülem

PRIIT KÕRESAAR

Mart Allikvee – 55

*Igal majakal oma tuli,
igal sadamal tuli ees.
Igal ühel meist oma tuli,
oma tuli rinna sees!*

Laulusõnad Edgar Arro ja Leo Normeti operetist "Tuled kodusadamad"

Sündinud 15. novembril, Tartus 1950. aastal.

Ehkki kodusoojust kandis muusikatuli (isa oli õppejõud Tartu Muusikakoolis), hakkas noort Marti miski kiskuma metsa. See miski pani tema rinnas põlema oma tule, mis valgustas kogu tema järgnevat töömehe teed.

See oli kindel kutsumus metsa poole, mis viis poisi peale Tartu 7. Keskkooli lõpetamist 1969. aastal EPA metsandusteaduskonda. Üliõpilaspileti ulatas kätte EPA rektor, praegune Eesti Vabariigi President Arnold Rüütel.

Õpinguraamat täitus (seda küll 2 aastat kaugõppes) 1974 aastaks, mil see asendati lõpudiplomiga. Juba õpingute ajal Elva Metsamajandisse metsakultuuride insenerina tööle asumine oli aga seotud muusikapisikuga, mis Marti on siiski saatnud kogu järgneval eluteel. Seekord oli süüdi selles metsaja tulihingeline muusikamees Tõnu Kuresoo, kes seadis kokku Elva metsamajandi kuulsameestri! Tunnustatud jõulise laulumehena

võttis Mart osa mitmetest laulukoosseisudest nii EPA ajal kui metsateenistuses olles. Loomulikult oli ta ka meeskoori Forestalia asutajate hulgas ja laulab seal tänase päevani bassirühmas olulise kandva jõuna.

Mardi teenäitajaks edaspidi oli ikka see kutsumus metsa poole. EPA lõpetamise järelle kutsus tuntud direktor Simo Nõmme ta tööle Rakvere Metsamajandisse. Siin juhtis Mart 8 aastat vanem-insenerina metsakultuuritöid metskondades. Siis aga avanes täit iseseisvust ja loominguõnu pakkuv soodus võimalus juhtida 6 aastat metsatöid metsäülemana L. Pärna nim. kolhoosis.

Ajad muutusid ja tuli teha uusi otsuseid. Tuli võimalus tööle asuda kodulinna Tartusse. Siin Metsakombinaadis TARMEKO katsus ta kohaneda (1989-1991) paberimajandusega plaaniosakonnas. Kuid nagu oligi aimata- see töö talle ei istunud.

Tuli edasi liikuda- ja kuhu mujale kui metsa poole. Ja sihiks sai jälle Elva Metsamajand, seekord Ahja metskond, kus Mart alustas hoole ja innuga tegevmetamehe teenistust metsäülemana. 5 aastat lasti tal seda teha Ahjal, edasi aga 1996. aastal toimus ühinemine Kiidjärve metskonnaga.

Sest saadik on Mart Allikvee siin abimetsäülemana korraldanud ühismetskonna kaunite ja kõrgetootlike metsade majandamist ja hoidnud korras erialast paberimajandust.

Ja ega ühisüritustel jää Mardil laulud veel laulmata! Tema võimas bassihäl kannab üleval nii vigurilaule, kui tõsisemat repertuaari- näiteks armastab Ta väga seda laulu, mille esialmiga see juubelikirjutis algas ja mille kõik sõnad ja meelestus hästi sobivad Tema enda edasipüüdlusi iseloomustama.

Head metsavaimu ja laulurõõmu soovivad Sulle Mart 55 sünnipäeval!

Kolleegid metsamehed ja laulusõbrad igast ilmakaarest!

Kolleegide nimel AIN ERIK

Rein Antsmäe – 60

Meie Reinul sünnipäev, seda ei juhtu iga päev - nii lausuvad laulusõnad. Ja see päev on tõesti 17-ndal novembril, kui Rein peab oma 60-ndat versteposti paigaldama. Sellisele mehele ei saagi kuidagi teisti alustada kui lauluga, sest kui mees kes on viiuli, õnge ja püssiga laulatatud, olegi paslik viisita sõnu öelda.

Rein on läbi ja lõhki metsamees. Väikesest peale sai juba püksi tagumendi vaiguseks, nina Pärnumaa kosutavad männi lõhna täis ja kindlasti ka isa käest esmaseid teadmisi metsast. Ega sellel raskel ajal polnud metsamehest isal talle palju muud jagada kui oma teadmisi.

Reinu päris metsamehe tee hakkas nagu paljudel teistelgi ikkagi Tartust kaheksa sambaga majast.

Rein on jõudnud olla abimetsaülem Pärnumaal. Rein on jõudnud kasvatada endale järelkasvu ja kolleege, tehes seda küll pisut madalamal tasemel kui ta ise haritud on, aga kindlasti hästi, sest Luua poisid mäletavad veel praegugi oma endist direktorit.

Rein on jõudnud nõu ja jõuga abis

olla kolleegidele kolhoosis ja sovhoosis töötades aastaid Tartu ATK-s abimetsaülemena.

Ja siis ta randus riigimetsa, asus Laeva metskonna tüüri. Seda tüüri on ta pidanud kindla käelisena olenemata sünoptikute tormi hoiatustest või täielikust tuule vaikusel.

Ikkagi on leidnud omale Laevale mõne vaiksema lahe soppi või tuulevaikusel

kosutava tuuleiilikese, mis Laeva purjesid paisutad.

Kolleegidele on ta hea "papa" eest-kõige pealt raputab tuhka omale pähe, siis hiljem saab iga üks oma jao.

Reinul on kaks poega, mõlemad on edukad oma valdkonnas, üks advokaadina, teine muusikuna!

KOIT

Olav Etverk – 40

Olav Etverk on sündinud 26. novembril 1965. aastal Tartus. Olavi isa on metsandusprofessor, see kindlasti mõju-

tas edasist hariduskäiku. Tartu 5. Keskkooli bioloogia-geograafia eriklassi lõpetamise järel omandas ta metsainseneri kutse Eesti põllumajanduse Akademiast. Olav on ennast täiendanud arvutialal, VEP inventeerimises ja EMKAV alal.

Olav Etverk on töötanud Pidula metskonna abimetsaülemena ja metsaülemena, Kihelkonna metsaülemena, RMk si-seaudititalituse juhatajana.

Keskkonnaministeriumis asekanterina töötades on tema juhtida metsanduse ja looduskaitse valdkonnad. Kolleegidega suhtlemisel on Olav sõbralik, kuid nõudlik.

Olavi peres Saaremaal Kärla vallas Kuuse külas kasvab kolm last - Indrek, Erkki ja Triin.

Soovime Olavile õnne ja edu
Kolleegid

Õnnitleme!

**Jaan Sooväli –
50**

**Väljaandja:
Eesti Metsaülemate Ühing
Rõõmu tee 1, Tartu
Toimetaja: Priit Kask
erastvere@rmk.ee
tel 510 5698
www.hot.ee/emy**